

NOORD-BRABANDER

Zaterdag 2 Junij.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HOBATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdag en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste Postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander te 's Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT

R O M E.

Men verzekert dat met het feest van de H. Apostelen *Petrus* en *Paulus* Z. H. de Paus de benoeming van vele Kardinalen zal bekend maken, die Hij benoemd heeft om de door overlijden openstaande plaatsen aan te vullen. Een zeker getal kandidaten voor het kardinaalschap wordt reeds opgegeven.

— De H. Vader heeft Z. Em. den Kardinaal *Ugolini* tot legaal van Ferrara benoemd.

— De Koningin *Douairière* van Sardinie, *Maria Christina*, heeft zich den 12 Mei jl. naar het paleis van het Vatikaan begeven om een bezoek bij Zijne Heiligheid af te leggen, die Hoogstdezelve met hooge belangstelling heeft ontvangen. Des anderen daags heeft deze vorstin aan mevrouw *Louisa de Bourbon*, religieuse van de orde der Ursulinen een bezoek gegeven, vervolgens begaf zij zich naar het collegie der Edelen, hetwelk door Jesuiten wordt bestuurd, om haren neef den Graaf *de Trapani*, die aldaar leerling is, te zien.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 29 Mei.

Van de oeffers der Elve wordt, van den 4 dezer, het volgende gemeld:

De kapellaan *Michelis* wordt nog altijd op de Citadel van Maagdenburg bewaard; men verzekert dat zijn naam op de administratie lijsten niet onder die der staatsgevangenen voorkomt. Hij is onder een bijzonder rubriek ingeschreven in deze bewoordingen. De kapellaan *Michelis* wordt voorloopig in eene plaats van verzekering bewaard. Tot hiertoe heeft hij nog geen gehoor ondergaan. De drie priesters welke alhier de Lieve Vrouw kerk bedienen, kunnen hem telkens gaan bezoeken als zij daartoe vergunning vragen. Men heeft hem toegestaan gehad om des Zondags en driemaal in den loop der week mis te lezen, doch men beweert dat deze vergunning is ingetrokken; overigens kan hij vergezeld van een politie beambte de mis gaan, bijwonen.

Van de oeffers van den Rijn schrijft men dat de Koning van Beieren verlangt had in de plaats van wijle den heer *Moehler* een geleerde te benoemen, die in zekeren opzichte den waardigen en zedigen hoogleeraar, welker verlies Duitschland nog langen tijd zal betreuren, kon vervangen; bij gevolg heeft men aanbiedingen gedaan aan den heer *Klee*, hoogleeraar in het leerstellige aan de universiteit van Bonn; doch die schitterende beloften hebben den edelmoedigen priester niet kunnen verblinden; overtuigd dat, in de moeijelijke omstandigheden, waarin de Katholieke kerk van Pruisen zich bevindt, er lafhartigheid zou bestaan zijnen post te verlaten, heeft hij de uitnodiging om naar Manchen te gaan, van de hand gewezen. Daarentegen heeft de heer *Walter*, de beroemde schrijver over het *Kanonieke regt* de benoeming van hoogleeraar aan de Katholieke universiteit te Leuven aangenomen en zal Bonn onverwijld verlaten. Over het algemeen openbaart zich een groote ijver voor de zaak der kerk. De Keizerin *Douairière* van Oostenrijk houdt zich bezig met de vertaling van het werk van den heer *Dollinger* over de gemengde huwelijken en de Prins *von Metternich* heeft aan Mgr. *Resée*, Bisschop in de vereenigde staten een exemplaar van den *Athanasius* van Goerres ten geschenke gegeven, terwijl hij hetzelfde hem als een *uitmuntend boek* heeft aanbevolen.

Deze gesteldheid van den Prins *von Metternich* moest een ieder verheugen doch wonder voorkomen, omdat dezelve strijdig is met voorafgaande en belangrijke daden van denzelfden Minister. Het is waar dat men in Oostenrijk in de ambtenaren een dubbel karakter,

moet toelaten. Als openbare mannen zijn zij Josephisten en vol mistrouwen tegen de kerk; als private mannen zijn zij opregtelijk aan den Heiligen Stoel verkleefd en deze verkleefdheid groeit van dag tot dag aan, wordt meer algemeen en strekt om den Josephistischen geest nit te dooven.

— Men meldt van de Poolse grenzen van den 8 Mei aan de *Algemeine Zeitung van Leipzig* het volgende:

Rusland maakt niet vele complimenten noch pligtplegingen in de zaak der gemengde huwelijken. Er bestaat eene wet van toepassing op al de landen, die aan de Russische overheersching onderworpen zijn, volgens welke geen huwelijk tusschen personen beïjden de Russisch-Grieksche en die van eene andere eeredienst gedrukt wordt, tenzij de laatste de Russisch-Grieksche eeredienst omhelzen. Het is ten strengste verboden om van deze laatste tot eene andere eeredienst over te gaan. Dan, daar uit Rusland vele ambtenaren naar Polen worden gezonden; daar zich bovendien een groot aantal Russische militairen aldaar in garnizoen, bevindt en alle zekere gunsten verkrijgen met vrouwen te huwen, die tot de Grieksche kerk niet behooren, heeft men redenen te verwachten, dat het getal aanmerkelijk zal vermeerderen.

In het bisdom van Podlach heeft onlangs, in weerwil van de gestrengheid der wet, eene gebeurtenis plaats gehad, die belangrijke gevolgen kan hebben. Een Russisch vandrige werd door eene schoone Poolse vrouw ingeloken, en verlangde dezelfde te trouwen, dan daar deze de voorwaarde op den voorgrond stelde, dat zulks geen plaats kon hebben, tenzij hij den Katholijken godsdienst omhelste, had deze verandering dan ook plaats en het huwelijk werd voltrokken. De Prins Gouverneur hiervan onderrigt, verzocht den Bisschop om den geestelijken, die deze vereeniging had ingezegend te straffen. De Bisschop verontschuldigde zich met te zeggen, dat er in de Katholieke leerstellingen geen voorschrift noch bepaling bestond, waardoor een priester deze plegtigheden vervullende, wanneer iemand in den schoot der kerk was teruggekeerd, kon gestraft worden; dat de pligten zijner bediening hem integendeel de verbintenis oplegden om zoovele personen als in zijn vermogen was te bekeeren.

Gestrenge maatregelen zijn tegen den Bisschop en den priester bevolen."

FRANKRIJK.

PARIS, den 29 Mei.

De eerwaarde heer *Patricius Carew*, een Iersche priester, en hoogleeraar aan het collegie van Maynooth is door den H. Stoel tot coadjutor van den Vikaris apostoliek van Madras, Mgr. *Daniel O'Connor*, benoemd. Twee leermeesters van het collegie en eenige studenten zijn bereid om hem te volgen. Andere geestelijken bieden zich tevens aan. De heer *Carew* heeft spijt dat hij geene fondsen genoeg heeft om goede priesters mede te nemen, die hem in staat zouden stellen om een collegie voor de jeugd van het land en een seminarie om geschikte personen voor de kerk te vormen, te besturen. Hij vraagt onderstand ten einde hem in staat te stellen dit ontwerp ten uitvoer te leggen.

— Pater *de Geramb* is op het punt geweest een dreigend gevaar te ondergaan. Hij was uit Rome vertrokken om eenige dagen te *Sacro Speto* een vermaard klooster in de Appenijnen, verheven op de grot waar de H. *Benedictus* zich afzonderde en hetwelk hij langen tijd bewoonde. Zijn gids vermeende op den weg te verkorten, een enge doch met eenen diepen afgrond omringden voetpad te volgen. Daar de grond gescheurd en hobbelig onder de voeten van den muilezel was, bleef pater *de Geramb* op den afgrond hangen aan eenige wortelen en struiken. De getuigen van zijn val en de gevaren die hij geloopt heeft, zijn eenstemmig

Aan de Redactie van den Noord-Brabander.

In uw geacht dagblad bijzonder toegewijd aan het mededeelen van R. K. Kerk berigten, lees ik steeds met genoegen al hetgeen daartoe betrekking heeft. Het is om die reden dat ik u verzoek het volgende in uw dagblad te willen opnemen.

Heden morgen werd aan de nieuw te bouwen Roomsche Katholieke Kerk dezer Gemeente door den zeer Eerwaarden Heer *Joannes van der Voort*, sedert meer dan vijftig jaren, Pastoor derer Gemeente, onder het wapperen van Neerlands Vlag, den eerstensteen gelegd, geassisteed door den Hoogwaardigen Heer *Henrikus den Dubbelden*, Administrator Apostoliek van het voormalig Bisdom van 's Bosch, deszelfs Secretaris en andere Eerwaarde Heeren Geestelijken, uit naburige Gemeenten en in bijwezen van *Jhr. van Rappard* ingenieur van den Waterstaat in de Provincie Noord-Brabant. Met de grootste plegtigheid geschiedde deze voor *Gesels* ingezetenen zoo belangrijke daad en diep treffend was dezelve voor hunnen zoo achtingswaardigen 83 jarigen Herder, welke zijre over 40 jaren uit den puin opgehaalde en sierlijk vervaardigde Kerk met hooge toren, die hij met zooveel leetwezen op den 29 November 1836 door den hevigen storm moest zien in storten en verbrijzelen, nu wederom zag vernieuwen.

Na afloop dezer plegtigheid werden de aanwezige Heeren bij den Zeer eerwaarden Heer Pastoor ten Diner genoodigd, waarop, onder andere gulhartige toosten, eene ter eere van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning werd ingesteld, welke tot den opbouw der genoemde kerk ruimschoots heeft gelieven bij te dragen.

Met dit een en ander in uw dagblad mede te deelen zult gij, zoo ik vertrouw de ingezetenen dezer Gemeente en een ieder die op Godsdienstige plegtigheden prijs stelt, verplichten.

Uw bestendige lezer.

In de Catholieke Nederlandsche Stemmen leest men het volgende: Breve van onzen H. Vader *Gregorius XVI*. Aan den Redacteur van dit blad.

GREGORIUS PP. XVI

BENEDICTIONEM.

Allata Nobis sunt cum tuis Litteris tria volumina Ephemeridum a Te annis proximis editarum cum titulo „Voces Catholicæ Neerlandicæ.” Eas quidem legere non potuimus, quum Neerlandorum linguam, qua exaratae sunt, minime calleamus. Officium tamen donumque tuum libentissimo plane, gratoque animo excepimus; quandoquidem haud certe ignoramus, Te, Dilecte Fili, eruditione non minus quam devotione in sedem hanc Apostolicam, et religionis studio apud Catholicos populares tuos commendari. Quare hanc etiam occasionem complectimur, ut sensus paternæ in Te benevolentiae nostræ testemur et confirmemus hisce Litteris, et Apostolica Benedictione quam ex imo corde depromptam, et cum vere omnis prosperitatis voto conjunctam Tibi, Dilecte Fili, amanter impertimus.

Datum Romæ apud S. PETRUM die 11 Aprilis anni 1838.

Pontificatus Nostri anno Octavo.

CAROLUS VIZZARDELLI,

SSI. Di. Ni. ab Apostolica Latinis.

Het opschrift was:

DIRECTO FILIO

J. G. LE SAGE TEN BROEK,
GRAVIAM.

GREGORIUS PP. XVI.

GELIEFDE ZOON HEIL EN APOSTOLISCHEN ZEGEN.

Men heeft ons met uwén brief drie deelen overhandigd van het weekblad, hetwelk in de laatste jaren door u is uitgegeven, onder den titel van „Catholijk Nederlandsche Stemmen.” Wij hebben dezelve niet kunnen lezen dewijl wij de Nederlandsche taal, waarin zij geschreven zijn, niet verstaan. Maar wij hebben toch uw bewijs van hulde en uw geschenk volgaarne en met een gevoel van dankbaarheid aangenomen, daar het ons zeer goed bekend is, dat gij u, Beminde Zoon, zoowel door uwe geleerdheid als door uwen onderworpen eerbied jegens onzen Apostolischen Stoel en door uwen Godsdienst-ijver bij uwe Catholieke landgenooten verdienstelijk maakt. Derhalve nemen wij dan ook deze gelegenheid te baat, om u, de verzekering te geven van ons vaderlijk gevoel van welwillendheid jegens u, welke wij door dezen brief beluigen en bevestigen door onzen Apostolischen zegen, dien wij u, Beminde Zoon, uit den grond onzes harte en met onzen opregten wensch van allen voor-
spoed, op de minzaamste wijze verleenen.

geweest om te moeten verklaren, dat hij den dood niet anders dan door een wonderwerk ontkomen is. Op de plaats dezer gebeurtenis is eene kolom opgericht waar boven een Kruis prijkt en waarop de religieuse Benedictijnen van het *Sacro Speco* deze woorden van den Psalmist hebben doen graveren. „*In manibus portabunt te*” (De zonden zullen zij u dragen.)

Den 20 Februarij 1838 zijn vier Spaansche Franciskaner Religieusen en een priester van dezelfde orde te Cete ingescheept om zich naar Buenos Ayres op een Fransch schip te begeven. Vijf of zes andere Religieusen zijn bereid om naar dezelfde bestemming te vertrekken.

— Te Glaris heeft de criminele regtbank zich den 10 Mei vereenigd, om de geestelijken te veroordeelen die geweigerd hadden den burgerlijken eed op de aanmaning die hun tot dat einde gedaan was, af te leggen. Bij eene verklaring hebben zij daarop het volgende geantwoord. Dat een geestelijke niet voor een criminele burger regtbank voor deze zaak kon verschijnen, zonder de toestemming hunner geestelijke overheid en daar eene wet van den staat hun alle correspondentie met den Bisschop van *Sire* had ontzegd, was het hun onmogelijk geweest om zijne toestemming te vragen. De criminele regtbank heeft deze verklaring niet in aanmerking genomen. Zij heeft onmiddellijk den Pastoor *Tschudi* door een gendarm doen in hechtenis nemen, denzelve in de gevangenis der misdadigen doen opsluiten en een schildwacht aan de deur geplaatst. Gewapende Gendarmen zijn uitgezonden geworden om de andere pastoors op te zoeken, die dezelve onder eskorte naar Glaris hebben overgebracht. Des namiddags ten drie uren is de voorlezing der stukken begonnen en daar uit is gebleken dat de pastoors van het kanton Glaris crimineel worden vervolgd alleen omdat zij geweigerd hebben den burgerlijken eed, *onvoorwaardelijk*, af te leggen en op de feestviering van Nafels tegenwoordig te zijn, dat is, omdat zij aan de bevelen hunner geestelijke overheden gehoorzaam geweest zijn. De verdediging der pastoors is met alle kracht door den pastoor *Tschudi* voorgedragen, doch de justitie zat alleen daar voor den vorm, want de veroordeeling was reeds te voren opgemaakt. Het arrest sanderendaags uitgesproken hield in dat de pastoors *Tschudi*, *Reidhaar* en *Eischli* voor altijd onbevoegd verklaard zijn eenige kerkelijke functien in het kanton Glaris nif te oefenen en veroordeeld tot vijf zesde in de kosten. De pastoor *Heitziger* is alleen voor drie maanden gevangenzetting en in de kosten veroordeeld. Over een verzoeken dat zij hunne pastorieën niet zullen verlaten, voor en meer zij voor het geweld zullen moeten bukken en daaruit verdreven worden.

— Van wege het ministerie zijn aan de kamer der Gedeputeerden voorgelegd twee concept-wetten, strekkende tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg van Parijs naar Rouaan, Havre en Dieppe waartoe concessie verleend wordt aan de heeren *Chouquet Labode* en *Co.* en een dergelijken weg van Parijs naar Orleans over Etampes, waartoe het aanbod van de heeren *Casimir Leconte* en *Co.* aangenomen is, met bepaling, dat gedurende de eerste acht en twintig jaren geen andere weg tusschen Parijs en Rouaan, en gedurende de eerste vijf en twintig jaren geen andere tusschen Parijs en Orleans kan aangelegd worden.

— Te Toulon is met de telegraaf order ontvangen, dat de admiraal *La Motte* onverwijld met zijn kruiseship de *Jena* naar Tunis moet zeilen. De geheele scheepsafdeeling, onder de orders van den admiraal *Gallois*, zou zich, even als de *Trident*, met hem vereenigen. Als reden van dit overhaast vertrek geeft men voor eerst op de uitrustingen van den Grooten Heer, en ten tweede, eenige vijandelijkheden van een tunisiaanschen volkstam tegen de fransche mobile colonne, die van Bona opgerukt was om het innen der belastingen te bevorderen.

— Volgens berigten uit Afrika, zou *Aba-eld-Kader* eene groote expeditie tegen de stad Am-Maydé uitrusten.

N E D E R L A N D E N

's HERTOGENBOSCH den 1 Junij.

Z. K. H. de Prins van Oranje is den 20 Mei onder den naam van Graaf van *Heinrichau*, te Kassel aangekomen, en heeft den 23 de reis naar Berlijn voortgezet, na met de Keurvorstin, zijne tante, bij den Keurvorst Medoregent, op het lustslot Wilhelmshöhe, gedineerd te hebben.

— Heden des middags ten een ure, zullen de president, de v. ce. president en de leden van den hoogen raad den eed, bij de wet op de zamenstelling der regterlijke magt voorgeschreven, in handen van Z. M. afleggen. Des namiddags ten half drie ure zal Z. Exc. de Minister van justitie, als kommissaris des Konings, dit hoogen regterlijke collegie ins' alleren, in de groote vergaderzaal, van het hoogen gerechtshof, op het binnenhof. Er zal groot diner bij Z. Exc. des namiddags zijn.

Gegeven te Rome, bij den H. Petrus, op den 11 April van het jaar 1838.

Het achtste jaar van ons Opperpriesterschap.

CAROLUS VIZZARDELLI,
Secretaris van Z. H. voor de
Latijnsche Brieven

VERJAARDAG VAN DEN 3 MEI DOOR DE UITGEWEKENE POLEN
G E V I E R D.

In het dagblad *l'Univers* leest men het volgende medegedeeld stuk.

De Poolsche zaak laat zich van dag tot dag meer en meer zien wat zij is. Dat zelfde Polen thans in stukken verdeeld, doch door deszelfs groote rampen en onheilen berucht en vermaard, geeft aan Europa het voorbeeld eener aller christelijke onderwerping en gelatenheid; dat zelfde Polen bewaart in al deszelfs kracht de liefde tot God en het vaderland.

Het is in die gevoelens dat het verbrokkelde Polen, zich voor de oogen der wereld aanbiedt; deszelfs inwendig en zedelijk leven zal, na eene geëvenredigde ontwikkeling van zijne groote smarten, krachtadig tot eene wedergeboorte en herstelling medewerken.

Wij kunnen de vreugde niet ontkennen, welke op een tijdstip van egoïsmus en verharding, als het onze, het aanzijn dezer kinderen van smarten veroorzaakt, die wijd en zijd aan de hoeken der werelddeelen verspreid in hunne verscheurde harten troost en verkwikking hebben gevonden.

Men zal niet zonder belangstelling op het oogenblik der vervolgingen tegen het Catholicismus in Polen, dat aan Pruisen en Rusland vervallen is, woorden lezen, die het godsdienstig karakter der poolsche uitgewekenen met de grootste naauwkeurigheid afschilderen.

Eene treffende plegtigheid heeft dezer dagen te Parijs plaats gehad, bij gelegenheid van den 47e verjaardag, waarop door de groote landsvergadering van Polen de constitutie van den 3 Mei 1791 werd geproclameerd, eene constitutie die paal en perk aan eene kwalijk begrepene vrijheid stelde en op vaste grondzuilen de orde en openbare veiligheid vestigde. Het Poolsch letterkundig genootschap, voorgezeten door den Prins *Adam Czartorijski*, heeft zich te Parijs in eene buitengewone vergadering den 3 Mei jl. vereenigd en om des te waardiger dien grooten verjaardag te vieren, heeft hetzelfde door welsprekende redevoeringen de vaderlandslievende en godsdienstige gevoelens, die hetzelfde bezielden, aan den dag, gelegd. De waardige president, na in het kort een vragtig tafereel der onheilen, die sedert dat tijdstip in Polen achtervolgelyk hebben plaats gehad, te hebben opgehangen, deed opmerken, dat een gewigtig en moeilijk vraagpunt zich voordeed, om door eenen onpartijigen geschiedschrijver te worden opgelost.

Hoe, zeide hij, met billijkheid de zedelijke verantwoordelijkheid, door zoovele rampen opgevolgd, te verdeelen? Hoedanig met juistheid het misdadig deel der naburige vorsten, dat der begane mislagen door manuen die zich aan het hoofd der natie bevonden, eindelijk der noodlottige buitensporigheden van de natie zelve aan te duiden? Welke berisping het gedrag der mogendheden verdient, blijft het echter niet minder bewezen, dat voor de personen als voor de natien niets heilzamer is, dan zich zelfs als de hoofddader van zijn noodlot te beschouwen en in zich zelfs tevens alleen al zijne hulpmiddelen en zijne verwachtingen te zoeken. En zulks is vooral waar voor de natien; want hun bestaan is langer dan het leven van personen, welke de dood meestal belet om eene duur verkregene ondervinding op winst te zetten.

„De natien hebben altijd de bevoegdheid om zich weder te herstellen en herboren te worden. Hun leven, vooral hun inwendig leven hangt van hunnen eigen wil af. Zij behouden zich door de handhaving van zekere gevoelens, die aan de algeheelheid hunner ingezetenen eigen zijn.

„Eene natie kan zelfs in de boeien, zich verbeteren, bekeeren, van deszelfs dwalingen terugkomen, waardoor zij verloren is gegaan, onophoudelyk tot het groot doel van deszelfs vrijmaking werken, daarnaar streven en zich voorbereiden.”

De bewijzen, die ik aanhaal, ontbreken niet in de geschiedenis en de Polen zijn geroepen om nog een meer schitterend bewijs gegeven te hebben. Verheugen wij ons, mijne heeren, dat het nationale leven zich door godsdienstige bewegingen aankondigt, wanneer hetzelfde steunt op de gehechtheid aan het geloof zijner voorvaderen, de eenige verzekerde grondslag van alle wezenlijk geluk! In het hertogdom Posen, hebben eerwaardige Prelaten eenen onwankelbaren wederstand tegen alle gezag geboden, hetwelk in geestelijke zaken, dezelve wilde dwingen om met hun geloof, hun geweten en gehoorzaamheid, die zij aan de kerk en deszelfs zichtbaar hoofd verschuldigd zijn, eene schikking aan te gaan. Men zal zich te vergeefs alle moeite geven om hen van den weg der

pligt af te keeren. De godsvrucht alleen is voldoende geweest om hun, alles in te geven. En hoe zouden zij kunnen wankelen wanneer de geheele natie zich haast om hunnen apostolischen moed door eerbetuiging en erkentelijkheid te verheerlijken?

De voorzienigheid opent voor ons vaderland de vrugbaarste bron van vertroosting en éénheid met den ijver der Katholijken met nieuwe kracht op te wekken, dit zuiverste zinnebeeld van de vaderlandsliefde der Polen.

Hopen wij steeds dat de bevolkingen van het hertogdom Posen, zoo wijs en tevens de nationale zaak zoo zeer toegedaan, van het zuiver godsdienstig geschilpunt niet zullen afwijken, noch zich door ontijdige en voor het land en deszelfs toekomst noodlottige daden, zullen laten medeslepen.

Toen wij met de wapenen in de hand streden om het vaderland te redden, moesten wij op het slagveld wonderen verrigten. Thans vordert het vaderland wonderen van eenen anderen aard. Het wil van ons eene onvermoeide volharding; het vordert van een elk eene wonderbare ontwikkeling van deugden en verlichting; het wil de vereeniging, gepaard met wijsheid en orde.

En wanneer zal de dag der gerechtigheid en vergelding aanbreeken; wanneer zal de voorzienigheid na zoovele rampen, ons kansen van geluk toezenden? — Zoodra wij in de haven teruggekeerd, onze oogen achterwaarts zullen werpen op de onstuimige baren bedekt met de wrakken onzer rampspoeden, dan zullen wij God danken voor de smarten, die ons door zijnen wil getroffen hebben, over de bewijzen, door welke de natie zich heeft kunnen herkennen en verlichten.

Na deze woorden; welke met al de kracht des geloofs werden uitgesproken, nam een der voornaamste letterkundigen, de heer *Stephanus Witwicki* het woord op en eindigde aldus zijne redevoering.

Wij vergeten niet waarin het wezenlijke leven onzer natie bestaat, waarin dit leven zich met de meeste kracht heeft geopenbaard en waaraan de toekomst van ons vaderland verbonden is. Behalve de ondervinding, welke de beste leermeesteres voor alle natien is, heeft de voorzienigheid, voor tweede leermeester het Ongetuk gevende, ons des te zekerder voor den hoogmoed en de dwalingen onzer eeuw willen behoeden en ons op zijne wegen staande houden.

Polen is altijd uitstekend Katholijk geweest. Deszelfs schoonste zegepralen waren die van den godsdienst. Deszelfs vermaardste veldheeren waren tevens soldaten der kerk en de Koningen, strijdende voor de christelijke geloofsovertuiging, met alleen vreemdelingen maar zelfs *Orthodoxen*, gedroegen zich om den naam van *Orthodoxen* waardig te zijn; een titel, welke hun de heilige stoel verleend heeft, jegens welken zij de eenigste der vorsten van Europa waren, die zich nimmer de minste ononderworpenheid te verwijten hadden.

De dag, waarop wij het verjaringsfeest vieren, draagt ook het kenmerk der godsvrucht, welke Polen ingeboren is. Het is op die dag dat dezelve voor de natie eene der voornaamste instellingen naliet; aan God een nieuw heiligdom aanbood en daarvan den eersten steen legde. (*)

Hopen wij dat God dit offer niet versmaad heeft, hoezeer hij tot den huidigen dag niet heeft vergund om hetzelfde te vervullen; hopen wij dat die zoo plegtiglijk beloofde tijd eenmaal zal aanbreeken en van dankzeggingen der Polen voor de vrijmaking van hun vaderland weergalmen. Ondertusschen brengen wij aan den almachtigen God de eenige offerande, welke in onze magt is, namelijk onze harten, die den tempel zijner yerheerlijking zullen zijn.

(*) Den 3 Maart 1791 besloot men te Warschau eene nieuwe kerk op te richten. De Koning legde de eerste steen. De nadere latere staatkundige gebeurtenissen verhinderden de uitvoering van dit godsdienstig besluit. Thans worden geene kerken meer gebouwd, maar men vernietigt die welke bestaan, of wel deze worden voor den Griekschen eeredienst bestemd

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

** Bij den Drukker en Uitgever dezès zijn onder meer anderen de navolgende werken te bekomen:

Nieuw Burgerlijk Wetboek officiële uitgave 1837. gr. 8o. f 3,50.

Antwoord op het boekje van den Heer J. J. LE ROY, predikant te *Oude-Tonge*; getiteld: Zestal brieven, over de onseilbaarheid van den Paus en van de kerk van Rome; door H. HOEPMANS, Pastoor te *Makkum*. in 8o. f 1,80.

La Symbolique ou exposition des contraires dogmatiques entre les catholiques et les protestants, d'après leurs confessions de foi publiques, par J. A. MOEHLER, professeur à la faculté de théologie de Munich. Traduit de l'allemand sur la quatrième édition, par F. LACHAT. 2 vol. in 8o. f 3,00.

Discours sur les rapports entre la science et la religion révélée, prononcés à Rome par NICOLAS WISEMAN, docteur en théologie, principal du collège anglais, et professeur de l'université de Rome. 2 vol. in 8o. f 3,00.

Le livre rouge, tableau des persécutions exercées contre les catholiques en Prusse. Traduit de l'allemand. in 12o. f 1-00.
 Leven van de H. ALOYSIUS GONZAGA, van de Societij JESU, in het Italiaansch beschreven door P. VIRGILIUS CEPARI, van dezelve Societij, en naar de verbeterde Fransche uitgave van A. M. D. G. in het Vlaamsch vertaald door eenen Roomsche Catholijken Priester. in 8o. f 1-00.
 Méditation of Overwegingen, voor alle de dagen van het jaar, door den eerv. Pafer FRANCISCUS NEPVEU. 4 Deelen waar van er een voorhanden is, de andere zullen alle drie maanden volgen; prijs per deel. f 1-11.

BEKENDMAKINGEN.

Heden beviel voorspoedig van een WELGESCHAPEN ZON, JOHANNNA CATHARINA VAN DER PAS, hartelijk gehefte Echtgenoot van:
F. X. LOUTERMANS.

's Bosch 24 Mei 1838.

Heden, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, Overleed tot onze innige droefheid onze Waarde Vader en Behuwd-Vader ADRIANUS JOHANNES VERHOEVEN Oud-Burgemeester dezer Gemeente, in den ouderdom van ruim 54 Jaren.
 Strekkende deze tot Algemeene en bijzondere kennisgeving aan Naastbestaanden en Vrienden, terwijl wij verzooeken van brieven van Rouwbeklag verschoond te blijven.
 Uden 29 Mei 1838.

Uit Aller naam,
J. A. VERHOEVEN,
P. N. VERHOEVEN.

P. DERVAUD, heeft de eer aan het geëerd Publiek dezer Stad te berigten, dat hij van Parijs heeft medegebragt eene extra fraaije partij SCHWALS, DOEKEN, FICHUS en meer andere GOEDEREN, in alle soorten en differente prijzen. Is gelogceert bij VERHULST en ERMEN, in den Wildeman, op de Vischmarkt te 's Hertogenbosch.

De Notaris JOH. DE BERGH, Residerende te 's Hertogenbosch, zal in het Openbaar Verkoopen.

1e Koop. Eene TIENDE Geheven wordende onder St. Michiels-Gestel, bekend in drie Klampen en gedurende de laatste 10 Jaren Jaarlijks zuiver opgebragt hebbende f 433,80.

2e Koop. Eene TIENDE Geheven wordende te Gemondt onder Bostel, genaamd St. Huijberts-Tiende, gedurende als voor opgebragt: f 493,90.

De voorschreven Tienden zullen ook in eene Massa worden gereild.

3e Koop. Eene TIENDE Geheven wordende onder Esch, bij het oud Mahnen Huis aldaar, gedurende als voor opgebragt f 23,80.

4e Koop. Eene TIENDE Geheven wordende onder Deurne zijnde eenen Rijdenden Klamp, gedurende als voor opgebragt f 160,40.

5e Koop. De Onverdeelde Helft in zes Rijdende Klampen TIENDEN, Geheven worden de onder Liemde gedurende als voor opgebragt f 401,65.

Alles bij Gedrukte Bijjetten breder omschreven.

Deze Verkoopng zal geschieden te 's Hertogenbosch, in het Brabandsche Koffijhuis, staande aan de Markt, bewoond bij L. CORDENS, op Donderdag den 7e Junij 1838, des avonds ten 7 ure, Provisioneel, terwijl veertien dagen daarna, en al dus op Donderdag den 21e dazelfde maand, ter plaatse en ure voorschreven, de finale Verkoopng bij kaarsuitbranding zal plaats hebben.

Intusschen nadere informatie te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris de BERGH te 's Hertogenbosch.

HENDRIK ANTONIJ BIJVOET, Openbaar Notaris Residerende te 's Hertogenbosch, zal voor het Saisoon dezès jaars, Publiek Verpachten.

Op Dingsdag den 5 Junij 1838, des voormiddags ten 10 uren, ten huize van JORDANUS VAN CALKER te Engelen.

De HOOLANDEN van den Algemeenen Arden van Engelen en voorts van eenige Particulieren, allen gelegen in de Polder van Engelen en in het Boschveld.

Op Donderdag den 7 Junij 1838, des voormiddags ten 10 uren, ten huize van GIJSBERTUS MURRAIJ te Engelen, ten verzoeke van den Weedele Heer J. F. VAN RIJCKEVORSEL en anderen.

Omtrent 180 Bunders Allerbeste HOOLANDEN, allen gelegen onder Engelen.

Aller bijgedrukte Billetten Omschreven.

ZEG HET VOORT.

De Notaris ESSER MEERMAN, Residerende te Rosmalen, zal, ten verzoeke van de Familie van wile den Heer Burgemeester W. STEPKENS, op Woensdag den 6 Junij 1838, des morgens precies om 9 ure te beginnen, te Hintham onder Rosmalen, publiek verkoopen:

Een aanzienlijken INBOEDEL, bestaande in, KABINETTEN, GHIFFONNIERES, BUREAUX, LADETAfels, KASTEN, PAVILJOENS, TAFELS, insoorten, een groot aantal STOELLEN, Fraaije SCHILDERIEN, SPIEGELS van differente grootte, velerlei PORSELEIN; een menigte GLAS-, KOPER-, TIN-, YZER-, BLIK-, HOÛT- en AARDEWERK; alsmede de KAGCHELS en VUURGEREEDSCHAP. Voorts BEDDEN en BEDDEGOED, GORDIJNEN als andersints en wat verder ten berden zal komen.

Betaaldag 11 November 1838.

ZEGT HET VOORT.

MARKTBERIGT.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 31 Mei 1838.

Rogge	f 6-25 à 5-83
Boekweit	- 5-15 à 5-00
	- 0-00 à 0-00
	- 0-56 à 0-48

Het Nederlandsche pond Boter Roggebrood 30 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJSEN.

Te Weenen waren den 22 dezer genoteerd: 5 pCt. Met. 107¹/₂, 4 pCt. 101¹/₂; Bankact. 1466.
 Te Parijs waren de fondsen den 29 Mei genoteerd: 5 pCt. 109,30; 4 pCt. 81; 15; Nap. r. 100,70; Sp. Ard. 22¹/₂; Rom. L. 101¹/₂.
 Ter Antwerpsche beurs van den 31 Mei waren genoteerd, Belg. 102; O. Met. 106¹/₂; Sp. Ard. 21¹/₂; Diff. 6; Nap. r. 92; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 100¹/₂; Braz. 80. — Wissel. op Amst. en Rott. 4 pCt. verl. kont.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
 Woensdag 30 Mei ten vier ure.

Werk. Sch. 2¹/₂ pCt. 54¹/₂, 3¹/₂, Dito 5 pCt. 101¹/₂, 1¹/₂, Kansb. f 24¹/₂, Amort. Synd. 4¹/₂ pCt. 95¹/₂, Dito 3¹/₂ pCt. 79¹/₂. Han. f 187¹/₂, 186¹/₂, Dito 5 pCt. 99¹/₂, 7¹/₂, Ard. van 85 p. st. 21¹/₂, 4¹/₂, det. 5 pCt. 102¹/₂, Peruan 145¹/₂ Braz. 81¹/₂.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM Den 29 Mei 1838.

Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers			Laagste Hoogste koers			
koers.	f 1/2 are	are	koers.	koers	4 1/2 ure.	koers.	koers	are	
NEDERL. Werk. sch. 2 1/2 pCt.	54 3/8	54 7/8	54 7/8	PORTUGAL, Obl. te Lond.	3	23 1/4	PRUISSEN, dito dito R. 50.	f 114 1/2	114 1/2
Dito dito 5	104 1/2	104 1/2	104 1/2	Dito dito	3		Negot. Londen 1830	4	pCt.
Uitgestelde schuld				NAPELS, Cert. bij L. et B.	5		OORENR., Aand. L. fl. 100	f	
Kaasbilj. van dito	f 247 7/8	25 1/2	25 1/2	Dito bij Fulcon. et C.	5		Dito dito fl. 250		
Amortisatie-Syndikaat 4 1/2 pCt.	95	95 1/8		Leen. te L. bij Roths.	5		Metalliek	3	pCt.
Dito dito 3 1/2				Aandeelen Tavoliers	3		Dito	5	
Handel-Maatschappij 4 1/2	186 1/8	187 1/2	187 1/2	Dito te Parijs	3		Dito te Londen gen.	5	
Nieuwe dito 4 1/2				Russl. Obl. Hope 179 1/2	5	104 1/2	Dito	2 1/2	
O. H. Leonting	4			Dito dito 182 1/2	5	104 1/2	Ween. Bank Goll et C.	5	
FRANSD. Vos. Grooth. 3				Cert. bij dito 183 1/2	5	97 1/2	Dito	4	
ENGLAND, Obl.				Obligatien te Londen	5		N. Weener Aand. fl. 500	f	
SPANJE, L. bij Aand. 5 pCt.	211 1/2	215 1/2	215 1/2	Certificat te Hamburg	5		DENEMARK., L. te Lond.	3	pCt.
Dito bij dito, ob. applk.	203 1/4			Inschrijving in Assig.	6		BRAZILIEN, dito Poolsch.	5	
Passive				Certificaten van dito	6		DARMSIADT, Aand. bij Lot.	f	
Delftend				POLLEN, Aand. Lot. fl. 300.	f		Russ. FR Aandeel 500 fr.		
Fransche Uitgestelde						142	Dito 100 fr.		
Engelsche Uitgestelde						142 1/2			